

การดำเนินงานแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้:
กรณีศึกษาโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาส
จังหวัดชายแดนภาคใต้

Problem Solving Operations in Southern Border Provinces:
Case Study of Project for Repairing Houses that are Poor and
Underprivileged People in Southern Border Provinces

พิสิฐ โอ่งเจริญ

Pisit Ongcharoen

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ จ.ปทุมธานี 12130

Faculty of Political Science, North Bangkok University, Pathum Thani, 12130, Thailand

Corresponding author: E-mail: joeinterguard@gmail.com

(Received: January 27, 2020; Accepted: August 11, 2020)

Abstract: This research aimed: 1) to study problems and obstacles of the project; 2) to study the project evaluation results; and 3) to present a model of the problem solving operations of the project for repairing houses that are poor and underprivileged people in the southern border provinces. This research is a qualitative research. The population used in the study is family of impoverished people in the southern border provinces that fail basic need criteria and passed the selection of poor households and relevant officials with specific selection methods. The result of the study was as follows; 1) Able to renovate residences for the target population, who are poor and underprivileged in the southern border provinces number of 1,988 houses, representing 100 %; 2) The output and outcome of a project to support problem solving and development of target population potential in the southern border provinces in general, it is at a medium level; and 3) Get a model of the problem solving operations of the project for repairing houses that are poor and underprivileged people in the southern border provinces to be a guideline for effective management of the future.

Keywords: Problem solving operations, southern border provinces, repairing houses, poor and underprivileged people

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาผลการประเมินโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ใน

การศึกษา คือ ครอบคลุมราชอาณาจักรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่ผ่านการคัดเลือกบ้านเรือนราษฎรยากจนฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแบบเฉพาะเจาะจง จากผลการศึกษาพบว่า 1) สามารถช่วยเหลือปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ประชากรเป้าหมายซึ่งเป็นราษฎรยากจนและด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,988 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 2) ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ได้รูปแบบการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การดำเนินงานแก้ไขปัญหา พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การซ่อมแซมบ้านเรือน ราษฎรที่ยากจน และ ด้อยโอกาส

คำนำ

การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แผนนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ทั้งระดับนโยบายและระดับยุทธศาสตร์ (แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ) จากงานวิจัยของ Monkongpitukkul *et al.* (2016) การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติเข้าด้วยกันต้องให้ความสำคัญอย่างมากและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่จะทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้ คือ การสร้างคุณค่า การบริหารความรู้สึก และการสร้างค่านิยมของชุมชนในพื้นที่ จากนโยบายที่กำหนดขึ้นภายใต้หลักของยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จากงานวิจัยของ Solgosoom and Pothisan (2018) รายงานว่า ศาสตร์พระราชเป็นศาสตร์ที่ให้แก่ประชาชนทั้งประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในการ

ดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การศึกษา และการพัฒนาประเทศ

การดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” จากงานวิจัยของ Kananurax (2017) การบริหารชุมชนเสริมสร้างสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ อาทิ ด้านการเมือง และผลประโยชน์ ให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ด้านบุคลากรปรับเปลี่ยนทัศนคติ เห็นคุณค่าของประชาชนในพื้นที่ โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ภาค 4 (กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน โดยการดำเนินการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2564 ในพื้นที่เสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่เน้นพิเศษ มีเป้าหมายภาพรวม 20,241 หลัง จากงานวิจัยของ Srichai (2018) การแก้ปัญหาในพื้นที่

ชายแดนภาคใต้เชิงบูรณาการร่วมกันกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน จะมีส่วนช่วยให้การทำงานสัมฤทธิ์ผลได้และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในปีงบประมาณ 2560 โดย กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า ได้กำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แผนบูรณาการฯ ข้อที่ 3 คือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ร้อยละครัวเรือนยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้รับการแก้ไขให้มีที่อยู่อาศัย และผ่านเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของครัวเรือนยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานทั้งหมด ได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านเรือนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยให้แล้วเสร็จในปีพ.ศ. 2561 จำนวน 1,988 หลัง จากรายงานของ Bilheem *et al.* (2017) การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของราษฎรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ คือ การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีความปลอดภัย มีรายได้แน่นอนที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดีเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการตามสิทธิที่จำเป็นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีความเสมอภาคและเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บ้านของราษฎรยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่ผ่านการคัดเลือกบ้านเรือนราษฎรยากจนฯ ในหมู่บ้านพื้นที่เสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่เน้นพิเศษ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลาในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอยะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา จำนวน 1,988 หลัง เจ้าหน้าที่โครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาส จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย นิคมสร้างตนเอง 7 แห่ง ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) นิคมสร้างตนเองสุคีริน จังหวัดนราธิวาส 2) นิคมสร้างตนเองศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส 3) นิคมสร้างตนเองโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 4) นิคมสร้างตนเองธารโต จังหวัดยะลา 5) นิคมสร้างตนเองเบตง จังหวัดยะลา 6) นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดยะลา และ 7) นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ภาคีเครือข่ายการพัฒนา ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้แทนหน่วยงานท้องถิ่นหรือท้องถิ่นและบุคลากรของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และเจ้าหน้าที่กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษและกองยุทธศาสตร์และแผนงาน แบบเฉพาะเจาะจง รวมทั้งสิ้น 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ การนิเทศติดตามกับครอบครัวราษฎรยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่ผ่านการคัดเลือกบ้านเรือนราษฎร

ยากจนๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (share and learn) แบบเล่าเรื่อง (story telling: ST) การระดมความคิด (brainstorming) ในการจัดประชุมกลุ่มย่อย (focus group) เพื่อนำไปสู่การถอดบทเรียน (lesson learned) จากบทเรียนที่ดีหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) อีกทั้งใช้แบบสอบถามประเมินผลผลิตและผลลัพธ์โครงการฯ ประกอบร่วมด้วยเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลด้วยตนเองจากการนิเทศติดตามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างเดือน เมษายน – สิงหาคม 2561 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิดในการจัดประชุมกลุ่มย่อย และการถอดบทเรียนในเดือนกันยายน 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาข้อมูลเชิงลึกโดยการนิเทศติดตามและการถอดบทเรียนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิดในการจัดประชุมกลุ่มย่อย โดยบรรยายผลการวิเคราะห์จากการถอดบทเรียนเชิงพรรณนา ประกอบกับนำเสนอผลการศึกษาจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาบรรยายลักษณะข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยพบข้อค้นพบดังนี้

1. ด้านบุคลากรและภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน

1.1 เจ้าหน้าที่ของนิคมฯ งานภาระงานหลักตามกฎหมาย และต้องปฏิบัติงานโครงการทั้งที่เป็นของนิคมสร้างตนเองและสนับสนุนการทำงานตามนโยบายส่วนกลาง ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ในทุกกระบวนการทำงาน

1.2 ภาคีเครือข่ายไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์โครงการและกระบวนการทำงาน

1.3 มีความขัดแย้งของผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่นในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

2. ด้านทรัพยากร

2.1 งบประมาณในการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงบประมาณในการบริหารจัดการ (ลงพื้นที่นอกเขตนิคมสร้างตนเอง) การติดตามประเมินผลและไม่มีงบประมาณเพื่อสนับสนุนค่าแรงงานในการซ่อมแซมบ้าน

2.2 ยานพาหนะของนิคมฯ ไม่เพียงพอต่อการลงพื้นที่ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องไปใช้ในการกิจอื่นด้วย

3. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน

3.1 การบูรณาการและประสานการจัดการงานระหว่างหน่วยงานไม่ชัดเจนและมีความล่าช้าทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ โดยเฉพาะการพิจารณาและประกาศพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของ กอ.รมน. และ ศอ.บต. และการบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ในการมีส่วนร่วมซ่อมแซมบ้านของกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ประชาชน ภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสับสนและไม่เข้าใจในรายละเอียดโครงการ เนื่องจากมีหลายหน่วยงานทำโครงการในลักษณะคล้ายกันแต่มีงบประมาณค่าวัสดุ

มากกว่าหรือมีการจัดหาแรงงานช่างในการซ่อมแซมบ้าน

3.3 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

- การกำหนดคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเป็นเกณฑ์หลัก ๆ ทำให้คณะทำงานแต่ละจังหวัดต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา

- ขาดการมีส่วนร่วมในการคัดกลุ่มเป้าหมายจากคณะกรรมการหมู่บ้าน

- การพิจารณาคัดเลือกเครือญาติหรือคนรู้จักเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ โดยที่คุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์บางประการ

3.4 การประมาณการวัสดุและราคาวัสดุในการซ่อมแซมบ้านมีความล่าช้า

- ไม่มีงบประมาณในการช่วยปฏิบัติงานราชการให้แก่ช่างที่ทำการประมาณการวัสดุ

- ช่างวิชาชีพที่สามารถรับรองประมาณการวัสดุได้มีจำนวนน้อย

- นายช่างประมาณการรายการวัสดุไม่ตรงกับความต้องการของราษฎรเป้าหมาย

- การประมาณการซ่อมแซมตามสภาพความจำเป็นบางกรณีเกินวงเงิน 20,000 บาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่สามารถให้การสนับสนุนได้ จึงต้องทำการเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายหรือประมาณการใหม่

3.5 การจัดซื้อวัสดุซ่อมแซมบ้านล่าช้า

- นายช่างวิชาชีพส่งใบรายการประมาณการวัสดุและค่าวัสดุในการซ่อมแซมล่าช้า

- เจ้าหน้าที่นิคมฯ รอให้มีรายการประมาณการวัสดุในแต่ละตำบล ให้ครบและมีจำนวนมาก จึงดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยเกรงว่าจะเกิดการแบ่งซื้อแบ่งจ้างและสามารถจัดหาร้านค้าพร้อมขนส่ง

- กลุ่มเป้าหมายขอเปลี่ยนแปลงรายการวัสดุจากใบรายการประมาณการวัสดุที่ช่างประเมิน เนื่องจากเลือกประเภท/ตราสินค้าหรือต้องการเปลี่ยนแปลงจุดที่ต้องการซ่อมแซม จึงต้องทำการประมาณการใหม่ รวมถึงนายช่างประมาณการไม่ได้ลงพื้นที่

- มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายทำให้ต้องทำการประมาณการวัสดุและราคาวัสดุในการซ่อมแซมใหม่ เช่น กลุ่มเป้าหมายเสียชีวิตหรือสภาพบ้านชำรุด ทรุดโทรมมากเกินไปที่จะซ่อมแซมได้ในวงเงินภายใต้โครงการ จึงต้องคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายทดแทน

3.6 การส่งมอบและตรวจรับวัสดุซ่อมแซมบ้าน

- การส่งมอบวัสดุไม่ตรงกับรายการในใบประมาณการวัสดุที่ช่างดำเนินการ เนื่องจากราษฎรขอเปลี่ยนจากร้านค้าโดยตรง

- ร้านค้าทยอยส่งวัสดุ คณะกรรมการตรวจรับวัสดุไม่สามารถตรวจรับวัสดุได้ทันที ต้องรอให้ส่งของครบจึงทำการตรวจรับได้ ทำให้การเบิกจ่ายล่าช้า

- เจ้าของบ้านมักมีการเปลี่ยนแปลงรายการวัสดุโดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและบางกรณีมีการเปลี่ยนแปลงรายการวัสดุหลังจากการส่งมอบ

- พื้นที่โครงการเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย ทำให้บ่อยครั้งเจ้าหน้าที่นิคมฯ และคณะกรรมการตรวจรับวัสดุ ต้องลงพื้นที่ล่าช้ากว่ากำหนดหรือไม่ได้ลงพื้นที่ในบางแห่งด้วยตนเอง

3.7 โครงการในภาพรวมไม่บรรลุเป้าหมายเชิงบูรณาการ

- ไม่มีงบประมาณสนับสนุนค่าแรงงานช่างในการซ่อมแซมบ้าน

- ไม่มีราษฎรหรือหน่วยงานภาคีจัดแรงงานมาช่วยในการซ่อมแซมบ้าน

- ราษฎรในชุมชน/กลุ่มจิตอาสาที่ช่วยซ่อมแซมบ้านมีภารกิจอื่นทำให้การซ่อมแซมบ้านเสร็จล่าช้าหรือยุติการซ่อมแซม

- วัสดุในการซ่อมแซมบ้านเสื่อมคุณภาพหรือสูญหาย เนื่องจากราษฎรไม่มีสถานที่จัดเก็บวัสดุที่เหมาะสมในระหว่างรอการส่งมอบครบทุกรายการและแรงงานอาสาสมัครช่วยในการซ่อมแซมบ้าน รวมถึงการส่งมอบวัสดุในช่วงฤดูฝนและเดือนรอมฎอน

- ราษฎรกลุ่มเป้าหมายชะลอการดำเนินการซ่อมแซมบ้าน เนื่องจากจะหาเงินเพิ่มเพื่อจะได้ทำการซ่อมแซมบ้านให้เป็นไปตามความต้องการและดำเนินการให้แล้วเสร็จในทีเดียว

2) ผลการประเมินโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรยากจนและด้อยโอกาสจังหวัด

Figure 1. Renovation and number of houses repairing for the target population

2.2 ผลผลิตของโครงการสนับสนุนการแก้ไขและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) โดยผลผลิตของโครงการมีส่วนสนับสนุนการแก้ไขและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดน

ชายแดนภาคใต้ จากผลการศึกษาพบว่า

2.1 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (กพพ.) หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ คือนิคมสร้างตนเอง จำนวน 7 นิคม ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ช่วยเหลือปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ประชากรเป้าหมายซึ่งเป็นราษฎรยากจนและด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบเพื่อให้สามารถมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข จำนวน 1,988 หลัง ในพื้นที่จังหวัดยะลา 360 หลัง จังหวัดปัตตานี 649 หลัง จังหวัดนราธิวาส 589 หลัง และจังหวัดสงขลา 360 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ดัง Figure 1

ซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรฯ จชต.
1,988 หลัง งบประมาณ 39.76 ล้านบาท

ภาคใต้ในภาพรวมเรียงตามลำดับ ดังนี้ ลำดับแรกคือ โครงการฯ สามารถตอบสนองความต้องการราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาตามลำดับ คือ เป็นโครงการฯ ที่พัฒนาพื้นที่ตามรอยพระยุคลบาทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) สามารถปรับปรุง

บ้านพักอาศัยครอบครัวราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้าน
พื้นที่เน้นพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)
ราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษใช้ชีวิตได้
ปกติมีความสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)
และราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษมี
ความเข้มแข็งและมั่นคง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
3.00)

2.3 ผลลัพธ์ของโครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) โดยผลลัพธ์ของโครงการมีส่วนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมเรียงตามลำดับ ดังนี้ ลำดับแรกคือ ราษฎรที่ยากจนในพื้นที่เป้าหมายเปลี่ยนทัศนคติ

และมุมมองทางราชการไปในทางที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมาตามลำดับ คือ ครอบครัวราษฎรยากจนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$)

3) รูปแบบการดำเนินงานโครงการ
ซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรยากจนและด้อยโอกาส
จังหวัดชายแดนภาคใต้

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอนาคดมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังภาพ (Figure 2)

รูปแบบการดำเนินงานโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้

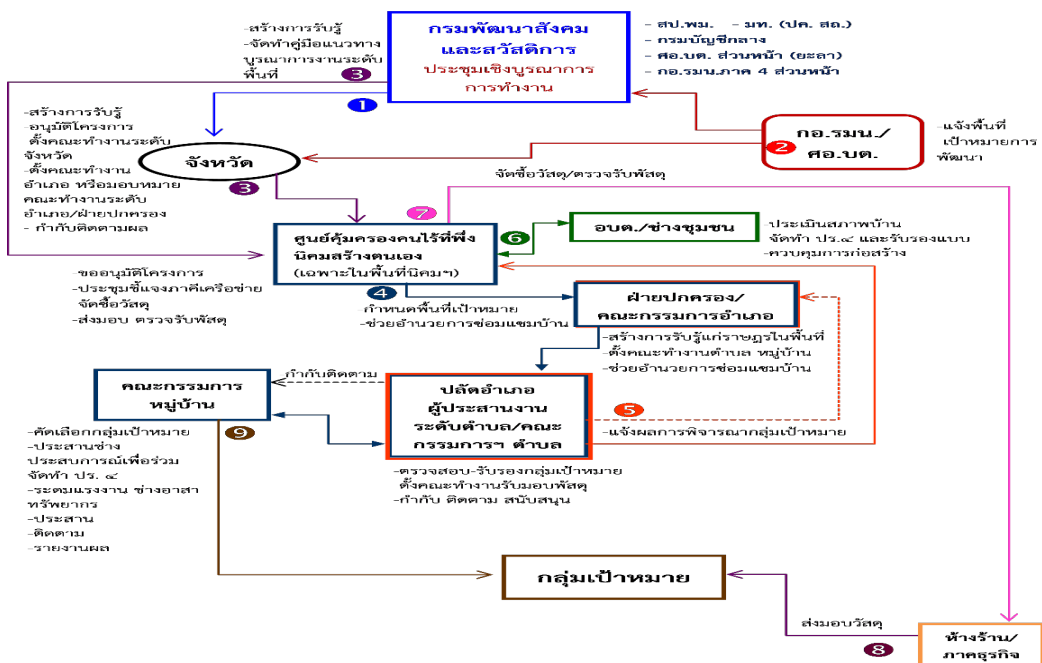

Figure 2. A model of the problem solving operations of the project for repairing houses that are poor and underprivileged southern border province

1. การดำเนินการโครงการเชิงบูรณาการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรขับเคลื่อนภายใต้กลไกของ ศอ.บต. และ กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งจะมีคณะกรรมการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งยังมีคณะทำงาน/ทีมงานในระดับตำบล หมู่บ้าน โดยเฉพาะในกลไกระดับอำเภอหน่วยงาน พส. ที่รับผิดชอบโครงการ ควรเข้าไปเป็นทีมผู้ช่วยเหลืองาน เพื่อให้สามารถบูรณาการและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์โครงการตั้งแต่ต้นจะทำให้เกิดการรับรู้เข้าใจและเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของโครงการ ตั้งแต่การชี้เป้าหมาย การร่วมเป็นสักขีพยาน ตรวจสอบและรับมอบวัสดุจากร้านค้าในเบื้องต้น โดยเฉพาะในเรื่องของการระดมช่าง ระดมแรงงานจิตอาสาในชุมชนและชุมชนข้างเคียง ร่วมซ่อมแซมบ้านโดยไม่หวังผลและการสนับสนุนทรัพยากร/วัสดุเพิ่มเติมในกรณีบ้านเป้าหมายมีสภาพทรุดโทรมและจำเป็นต้องใช้วัสดุและอื่นๆ เกินขอบเขตโครงการ

3. ควรมีการปรับปรุงและทบทวนข้อมูลกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนยากจน ผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก หรือผู้ประสบปัญหาสังคมในระดับชุมชน หมู่บ้าน ที่เป็นปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนการทำงานและคัดกรองกลุ่มเป้าหมายเบื้องต้น

4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโครงการที่ชัดเจน ลดการใช้ดุลยพินิจ

และสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่

5. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโครงการที่ได้รับการสนับสนุนวัสดุซ่อมแซมบ้าน ควรใช้คณะกรรมการหมู่บ้าน ทั้งนี้ต้องมีตัวแทนกลุ่มในชุมชนทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงตัวแทนหน่วยงานรัฐในพื้นที่ร่วมคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และจัดทำบัญชีลำดับความสำคัญ ในกรณีที่มีกลุ่มเป้าหมายมีคุณลักษณะเข้าเกณฑ์หลายราย ควรให้ผู้เข้าเกณฑ์และผู้ที่ถูกจัดลำดับความสำคัญในระดับต้น ๆ ได้ร่วมพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่ควรได้รับการช่วยเหลือที่สุดและลำดับสำรองตามลำดับ

6. กำหนดผู้ประสานงานโครงการฯ ระดับตำบลและหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของหน่วยงาน พส. อำเภอ อปท. และภาคประชาชน

7. แจ้งรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกให้คนในชุมชนได้รับทราบ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เชิญชวนช่างและแรงงานจิตอาสาเพื่อช่วยซ่อมแซมบ้าน เช่น แจ้งในที่ประชุมหมู่บ้าน ตำบล การประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน/ชุมชนและให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะทำงานระดับอำเภอเป็นผู้แจ้งให้เจ้าตัวทราบพร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจในโครงการอย่างชัดเจน

8. ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนนายช่างวิชาชีพเพื่อทำการสำรวจสภาพบ้านและประมาณการวัสดุและราคาวัสดุที่ใช้ในการซ่อมแซมบ้าน พร้อมรับรองรายการตามแบบแสดงรายการ ปริมาณงานและราคา (ปร.4) โดยให้ดำเนินการภายใน 15 วัน แต่ไม่เกิน 1 เดือน นับจากที่ได้มีการแจ้งผลการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ใน

กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ให้นายช่างวิชาชีพของ อบท. แจ้งรายชื่อช่างผู้มีประสบการณ์ในชุมชนที่มีคุณสมบัติและสามารถรับรองรายการตามแบบปร.4 ตามที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกำหนด

9. ในการประเมินสำรวจสภาพบ้านและสอบถามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดทำข้อมูลตามแบบ ปร. 4 ของช่าง จักต้องมีเจ้าหน้าที่ของ พส. ในพื้นที่, ผู้เข้าร่วมโครงการและสมาชิกในบ้านที่ได้รับคัดเลือกหรือบุคคลอื่น ร่วมเป็นสักขีพยาน และเมื่อจัดทำแบบ ปร. 4 เรียบร้อยแล้ว ต้องให้ผู้เข้าร่วมโครงการลงลายมือยืนยันว่ารายการวัสดุที่ใช้ในการซ่อมแซมบ้านเป็นไปตามความต้องการและจำเป็น

10. กรณีที่การประเมินสำรวจสภาพบ้านในเบื้องต้นประมาณการราคาวัสดุเกินวงเงิน 20,000 บาท ให้แจ้งผู้เข้าร่วมโครงการทราบและร่วมหารือโดยสมัครใจ ดังนี้

- ตกลงใจให้ดำเนินการซ่อมแซมเฉพาะบางส่วนในวงเงินที่โครงการสนับสนุน ทั้งนี้หากมีผู้บริจาคหรือมีหน่วยงานอื่นสนับสนุนทรัพยากรเพิ่มเติมก็จะดำเนินการเพิ่มเติมต่อไป

- ขอไม่รับการสนับสนุนจากโครงการฯ ในปีงบประมาณ

11. การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุในการซ่อมแซมบ้าน ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้มีเงื่อนไขในการส่งมอบวัสดุ คือ ร้านค้าต้องประสานให้หน่วยงาน พส. ที่รับผิดชอบและผู้ประสานงานโครงการระดับตำบลและหมู่บ้านได้รับทราบกำหนดการส่งของและส่งของครบทุกรายการในครั้งเดียว เพื่อลดภาระการจัดหาสถานที่จัดเก็บวัสดุก่อสร้างของราษฎรเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

12. การรับมอบวัสดุก่อสร้างจากร้านค้าให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ลงพื้นที่เพื่อทำหน้าที่ตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง กรณีที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่สามารถเดินทางมาตรวจรับพัสดุในวันจัดส่งของได้ ให้เข้าร่วมโครงการหรือสมาชิกในครัวเรือนและผู้ประสานงานระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานรัฐและประชาชนอย่างน้อย 2 คน ร่วมเป็นสักขีพยานในการส่งมอบวัสดุจากร้านค้าและตรวจนับสินค้าตามรายการ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุเร่งลงพื้นที่มาตรวจรับพัสดุโดยทันทีที่สามารถดำเนินการได้

13. ก่อนถึงวันรับมอบวัสดุก่อสร้าง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ประสานโครงการระดับตำบล หมู่บ้านและผู้เข้าร่วมโครงการ ควรร่วมกันกำหนดแผนในการซ่อมแซมบ้านและนัดระดมช่างและแรงงานจิตอาสาเพื่อมาช่วยซ่อมแซมบ้าน

14. คณะทำงานระดับอำเภอและจังหวัดกำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

15. หน่วยงาน พส. ที่รับผิดชอบโครงการในแต่ละพื้นที่รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนให้กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงจังหวัด, ศอ.บต. และ กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมา ประชาชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่จำนวนมากยังขาดการรับรู้และเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งเรื่องของวัตถุประสงค์

โครงการ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการสนับสนุนที่จักได้รับจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ทำให้การทำงานไม่เป็นตามคาดหวังทั้งของประชาชนกลุ่มเป้าหมายและความสำเร็จเชิงคุณภาพตามแผนบูรณาการ กล่าวคือ

1. ราษฎรกลุ่มเป้าหมายคาดหวังจะได้รับการช่วยเหลือในการซ่อมแซมบ้านตามที่ต้องการและมีความมั่นคงปลอดภัยแต่ด้วยวงเงินที่จำกัดและสภาพบ้านที่ทรุดโทรมมาก จึงได้รับการสนับสนุนวัสดุในการซ่อมแซมบ้านได้บางส่วน

2. ราษฎรกลุ่มเป้าหมายและภาคีเครือข่ายจำนวนมากได้เข้าใจในโครงการ โดยเฉพาะในเรื่องของการระดมแรงงานช่างและประชาชนที่มีจิตอาสาในการช่วยซ่อมแซมบ้าน ทำให้ราษฎรกลุ่มเป้าหมายหลายรายที่ได้รับวัสดุก่อสร้างแล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการซ่อมแซมได้เพราะขาดแรงงานและไม่มีเงินเพียงพอในการจ้างช่าง ทั้งไม่มีที่จัดเก็บวัสดุทำให้วัสดุสูญหายหรือเสื่อมคุณภาพ

3. การวัดความสำเร็จโครงการในการกิจกรรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ คือการส่งมอบวัสดุในการซ่อมแซมบ้านเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ หากพิจารณาความสำเร็จของแผนบูรณาการ คือการซ่อมแซมบ้านแล้วเสร็จราษฎรยากจนด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยดีขึ้น มีบางส่วนที่ไม่บรรลุเป้าหมายในปีงบประมาณและไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นทางการ

4. ภาพลักษณ์ด้านบวกของนิคมสร้างตนเองและกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในการดำเนินโครงการคือการช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนด้อยโอกาสในพื้นที่เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จชต. สำหรับผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น คือประชาชนไม่มั่นใจในความโปร่งใสของโครงการ

เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้เข้าใจโครงการให้กับภาคประชาชน โดยเฉพาะเรื่องของการกำหนดพื้นที่และกระบวนการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายและวงเงินในการสนับสนุนที่น้อยกว่าของหน่วยงานอื่นในลักษณะโครงการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Monkongpitukkul *et al.* (2016) ปัจจัยการสื่อข้อความ ควรให้ความสำคัญอย่างมากกับทุกระดับของกระบวนการนโยบาย ตั้งแต่ระดับนโยบายและระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการสื่อสารด้วยความเข้าใจอย่างถูกต้อง เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเองและทำให้เกิดประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (กพพ.) หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ คือ นิคมสร้างตนเอง จำนวน 7 นิคม ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ช่วยเหลือปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน 1,988 หลัง ให้แก่ประชากรเป้าหมาย ซึ่งเป็นราษฎรยากจนและด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonsiri (2016) วิถีชีวิตของครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบหาเลี้ยงชีพประจำวัน ความผูกพันในครอบครัวที่ลดลง รวมถึงสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ของครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ ดังนั้นการที่ภาครัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องเข้ามาให้การช่วยเหลือ/สนับสนุนจะมีส่วนช่วยให้คุณภาพชีวิตของราษฎรยากจนและด้อย

โอกาสในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดีขึ้นได้

ส่วนผลผลิตของโครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) โครงการฯ สามารถตอบสนองความต้องการราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษได้ 2) เป็นโครงการฯ ที่พัฒนาพื้นที่ตามรอยพระยุคลบาท 3) สามารถปรับปรุงบ้านพักอาศัยครอบครัวราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษ 4) ราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษใช้ชีวิตได้ปกติ มีความสุข และ 5) ราษฎรที่ยากจนในหมู่บ้านพื้นที่เน้นพิเศษมีความเข้มแข็งและมั่นคง ส่วนผลลัพธ์ของโครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพประชากรเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ราษฎรที่ยากจนในพื้นที่เป้าหมายเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองทางราชการไปในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Che-tae (2017) การที่ภาครัฐเข้ามามีบทบาทให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนเพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจะมีส่วนช่วยให้มุมมองของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และ 2) ครอบครัวราษฎรยากจนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bilheem *et al.* (2017) การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของราษฎรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ คือ การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีความปลอดภัย มีรายได้แน่นอนที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการโครงการ

ซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จักต้องประสานและบูรณาการการขับเคลื่อนโครงการฯ ตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปสู่ระดับจังหวัด อำเภอ โดยเฉพาะกับกระทรวงมหาดไทย และ กอ.รมน. รวมถึงจะต้องมีการขับเคลื่อนโครงการในส่วนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) และขอเสนอให้ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเป็นหน่วยงานหลัก เนื่องจากสามารถตอบภาระงานและกลุ่มเป้าหมายและครอบคลุมพื้นที่เป็นไปตามกรอบกฎหมายและอำนาจหน้าที่ที่กำหนด โดยนิคมสร้างตนเองเป็นหน่วยสนับสนุนและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่การดูแลของนิคมสร้างตนเองแต่ละแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichai (2018) การแก้ปัญหาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้เชิงบูรณาการร่วมกันกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนจะมีส่วนช่วยให้การทำงานสัมฤทธิ์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังต้องส่งเสริม สนับสนุนให้มีโปรแกรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพรายครัวเรือนสำหรับราษฎรยากจนและด้อยโอกาสและให้ความสำคัญในจุดเน้นเรื่องของการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการและจัดบริการตามภารกิจงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Piyasiripon (2018) และ Songsom (2020) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐต้องสามารถเสริมศักยภาพของชุมชน สอดคล้องกับบริบททรัพยากรภูมิปัญญา เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ ต้องสามารถสร้างความร่วมมือกันได้ระหว่างชาวพุทธและชาวมลายูมุสลิมในชุมชนหรือระหว่าง

ชุมชน โดยสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ทั้งชาวพุทธและ
ชาวมลายูมุสลิมทำร่วมกันได้

สรุป

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าในการ
ดำเนินการโครงการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่
ยากจนและด้อยโอกาสจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กรมพัฒนาสังคมและ
สวัสดิการ ต้องประสานและบูรณาการโครงการฯ
ตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปสู่ระดับจังหวัด โดยนำ
โครงการเข้าสู่ระบบการขับเคลื่อนในกลไกของ
คณะกรรมการระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดระบบการ
ติดตามงานและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว
ต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ และ
จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการ
ดำเนินงาน โดยให้ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเป็น
หน่วยงานหลัก เนื่องจากสามารถตอบภาระงานและ
กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงครอบคลุมพื้นที่ อีกทั้งยังต้อง
ส่งเสริมให้มีโปรแกรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพ
รายครัวเรือน และให้ความสำคัญในเรื่องของการ
คุ้มครองสิทธิสวัสดิการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและ
การอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ กองพัฒนาสังคม
กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่
สนับสนุนและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็น
ประโยชน์ต่อการทำวิจัย ขอขอบพระคุณภาคี
เครือข่ายทุกภาคส่วนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มี
ส่วนร่วมในการทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้
ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

Bilheem, N., S. Jitpiromsri and K.

Hongchayangkool. 2017. The scope
of quality of life of the people
affected by the unrest in the three
southern border provinces: A case
study of Raman district, Yala
province. Al-Nur Journal of Graduate
School, Fatoni University 12(23): 95-
105. (in Thai)

Boonsiri, A. 2016. Livelihoods of families
affected by the unrest in the special
development region, southern
border. Journal of Humanities and
Social Sciences, Thaksin University
11(1): 237-254. (in Thai)

Che-tae, A. 2017. People's perspectives
towards operation of government
officers in three southern border
provinces. Al-Hikmah Journal, Fatoni
University 7(13): 15-24. (in Thai)

Kananurax, R. 2017. Development a mode
of sustainable community's peace
building management in the three
southernmost provinces. Journal of
Southern Technology 10(1): 111-120.
(in Thai)

Monkongpitukkul, S., S.

Thamrongthanyawong, P.

Sahapattana and S. Jitpiromsri. 2016.
Conflict resolution in the 3 southern

border provinces of Thailand: Policy process and outcomes. Al-Hikmah Journal, Fatoni University 6(12): 35-53. (in Thai)

Piyasiripon, N. 2018. Multicultural communities in the midst of nationalism discourse in deep south of Thailand. Ratthaphirak Journal 60(2): 58-72. (in Thai)

Solgosoom, S. and P. Pothisan. 2018. The King Rama IX's wisdom and the educational development. Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University 4(Supplement): 9-21. (in Thai)

Songsom, A. 2020. Creation of social network and applying sufficiency economy philosophy toward balanced scorecard of small and medium enterprises in Songkhla province. Journal of Community Development and Life Quality 8(1): 206-213. (in Thai)

Srichai, C. 2018. Problem solving guidelines in three southern border provinces areas of Thailand. The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal (GTHJ.) 24(Special Issue): 1-11. (in Thai)
